

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การปฏิบัติงานนิเทศวิชาสุขศึกษาของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย ตาม การรับรู้ของตนเองและครูสุศึกษา มีวัตถุประสงค์การวิจัย เพื่อ ศึกษาการปฏิบัติงานนิเทศ วิชาสุขศึกษาของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา และ เปรียบเทียบการ รับรู้ระหว่างหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยกับครูสุศึกษา เกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศวิชาสุขศึกษา ของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยในโรงเรียนมัธยมศึกษา กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย ครั้งนี้ เป็นหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย 225 คน เป็นครูสุศึกษา 347 คน ที่ปฏิบัติงานอยู่ใน โรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่ สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 1 - 12 ปีการศึกษา 2529 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check-List) จำนวน 40 ข้อ และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน 92 ข้อ ตาม เกี่ยวกับการ ปฏิบัติงานนิเทศวิชาสุขศึกษาของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย ทั้ง 8 ด้าน โดยผู้วิจัยส่ง แบบสอบถาม ไปยังกลุ่มตัวอย่างประชากรและได้รับแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์กลับคืนจากหัวหน้า หมวดวิชาพลานามัย 215 ฉบับ คิด เป็นร้อยละ 95.55 ได้รับคืนจากครูสุศึกษา 292 ฉบับ คิด เป็นร้อยละ 84.14 รวมทั้งหมด 507 ฉบับ คิด เป็นร้อยละ 88.63 ของแบบสอบถามทั้งหมด นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมเอสพีเอสเอสเอ็กซ์ (SPSS-X) เพื่อหาค่าร้อยละ มัชฌิม เลขคณิต ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าที (t-test)

สรุปผลการวิจัย

1. สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย ส่วนใหญ่เป็นชาย มีอายุระหว่าง 30 - 34 ปี จบการศึกษาสูงสุดวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่า สาขาวิชาเอกพลศึกษา วิชาโทสุขศึกษา มี ประสบการณ์ในการ เป็นหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยระหว่าง 1 - 5 ปี ส่วนใหญ่สอนวิชา สุขศึกษาและพลศึกษา รองลงมาสอนวิชาพลศึกษาวิชาเดียว มีชั่วโมงสอนวิชาสุขศึกษา

ระหว่าง 6 - 10 คาบ มีงานพิเศษนอกเหนือจากการสอนคือ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา รองลงมาทำงานฝ่ายปกครอง มีความรู้เกี่ยวกับการนิเทศจากการศึกษาค้นคว้า เอกสารหรือหนังสือ เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา รองลงมาเคยอบรมเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา และเคยเรียนเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา มีส่วนน้อยที่ไม่เคยเรียนหรือศึกษาค้นคว้า เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา

ครูสุขศึกษา ส่วนใหญ่เป็นชาย มีอายุระหว่าง 30 - 34 ปี จบการศึกษาสูงสุดวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่า สาขาวิชาเอกพลศึกษา วิชาโทสุขศึกษา มีประสบการณ์ในการ เป็นครูสุขศึกษาระหว่าง 6 - 10 ปี ส่วนใหญ่สอนวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา รองลงมาสอนวิชาสุขศึกษาวิชาเดียว มีชั่วโมงสอนวิชาสุขศึกษาระหว่าง 16 - 20 คาบ มีงานพิเศษนอกเหนือจากการสอนคือ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา รองลงมาทำงานอนามัยโรงเรียนและฝ่ายปกครอง ครูสุขศึกษาประมาณร้อยละ 41.80 มีความรู้เกี่ยวกับการนิเทศจากการศึกษาค้นคว้า เอกสารหรือหนังสือ เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา รองลงมาเคยเรียนเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา เคยอบรมเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา และมีประมาณร้อยละ 30.50 ที่ไม่เคยเรียนหรือศึกษาค้นคว้า เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา

2. การปฏิบัติงานนิเทศวิชาสุขศึกษาของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย ตามการรับรู้ของตนเองและครูสุขศึกษา

2.1 การปฏิบัติงานทางด้านการวางแผนการนิเทศวิชาสุขศึกษา หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยรับรู้ว่าคุณเองปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนครูสุขศึกษารับรู้การปฏิบัติของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยอยู่ในระดับปานกลาง 7 งาน ยกเว้น งานรวบรวมข้อมูลจากชุมชน เพื่อใช้ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษารับรู้ว่าคุณปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

เมื่อเปรียบเทียบการรับรู้ระหว่างหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยกับครูสุขศึกษาพบว่า ทั้งสองกลุ่มรับรู้การปฏิบัติงานทางด้านการวางแผนการนิเทศวิชาสุขศึกษาของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย โดยส่วนรวมและแต่ละงานไม่แตกต่างกัน

2.2 การปฏิบัติงานนิเทศทางด้านหลักสูตรวิชาสุขศึกษา หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยและครูสุขศึกษารับรู้ว่าคุณปฏิบัติงานนิเทศทางด้านหลักสูตรวิชาสุขศึกษาอยู่ในระดับปานกลางทุกงาน

เมื่อ เปรียบเทียบการรับรู้ระหว่างหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยกับครูสุศึกษาพบว่า ทั้งสองกลุ่มรับรู้การปฏิบัติงานนิเทศทางด้านหลักสูตรวิชาสุศึกษาของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยรับรู้ว่าตนเองปฏิบัติงานมากกว่าครูสุศึกษารับรู้ และเมื่อพิจารณาแต่ละงานพบว่า ทั้งสองกลุ่มรับรู้การปฏิบัติงานของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4 งาน ได้แก่

1. จัดหาเอกสารหลักสูตร คู่มือครู หนังสือประกอบ ให้ครูสุศึกษาได้ศึกษาค้นคว้า
2. กระตุ้นให้ครูสุศึกษามีการศึกษาหลักสูตร คู่มือครู และหนังสือประกอบการเรียนการสอนต่าง ๆ
3. จัดให้มีการประชุม อภิปรายในหมวดวิชาเพื่อปรับปรุงการใช้หลักสูตรวิชาสุศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น
4. แนะนำเนื้อหาวิชาสุศึกษาที่ถูกต้อง ทันสมัย แก่ครูสุศึกษา

2.3 การปฏิบัติงานนิเทศทางการจัดการเรียนการสอนวิชาสุศึกษา
หัวหน้าวิชาพลานามัยรับรู้ว่าตนเองปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 6 งาน และรับรู้ว่าตนเองปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 18 งาน จากทั้งหมด 24 งาน ส่วนครูสุศึกษารับรู้การปฏิบัติงานทางการจัดการเรียนการสอนวิชาสุศึกษาของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยอยู่ในระดับมาก 3 งาน และรับรู้ว่าปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 21 งาน

เมื่อ เปรียบเทียบการรับรู้ระหว่างหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยกับครูสุศึกษาพบว่า ทั้งสองกลุ่มรับรู้การปฏิบัติงานนิเทศทางการจัดการเรียนการสอนวิชาสุศึกษาของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยรับรู้ว่าตนเองปฏิบัติมากกว่าครูสุศึกษารับรู้ และเมื่อพิจารณาแต่ละงานพบว่า ทั้งสองกลุ่มรับรู้การปฏิบัติงานของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 14 งาน ได้แก่

1. ร่วมพิจารณาจัดตารางสอนวิชาสุขศึกษา ก่อน เปิดภาค เรียน
2. ศึกษาวิเคราะห์วิจัย เกี่ยวกับการ เรียนการสอนและนำผลมาใช้
ในการปรับปรุงการจัดการ เรียนการสอนวิชาสุขศึกษา
3. แนะนำให้ครูสุขศึกษานำผลการ เรียนของนักเรียนมาใช้ในการ
ปรับปรุงการ เรียนการสอนวิชาสุขศึกษา
4. จัดแบ่งชั่วโมงสอนแก่ครูสุขศึกษาอย่าง เหมาะสม
5. จัดครู เข้าสอนแทนในกรณีครูสุขศึกษาขาดสอน
6. ให้คำปรึกษา เกี่ยวกับการ เรียนการสอนแก่ครูสุขศึกษา
7. แนะนำเทคนิค วิธีสอน และการจัดการ เรียนการสอนใหม่ ๆ แก่
ครูสุขศึกษา
8. แนะนำให้ครูสุขศึกษาสอน โดยยึดจุดประสงค์การ เรียนรู้แต่ละราย
วิชาสุขศึกษา
9. แนะนำและส่งเสริมให้ครูสุขศึกษาสังเกตการสอนที่ดีจาก เพื่อนครู
10. มีการสังเกตการสอน เป็นระยะ ๆ ตามความต้องการของครูสุขศึกษา
11. ส่งเสริมให้ครูสุขศึกษาจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตรวิชาสุขศึกษา
12. จัดให้ครูมีการสอนซ่อม เสริมแก่นัก เรียนที่ไม่ผ่านจุดประสงค์การ
เรียนรู้วิชาสุขศึกษา
13. แนะนำครูสุขศึกษาจัดการ เรียนการสอนให้สอดคล้องกับการจัด
บริการสุขภาพในโรงเรียน
14. แนะนำครูสุขศึกษาจัดการ เรียนการสอนให้สอดคล้องกับการจัด
สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

2.4 การปฏิบัติงานนี้ เทศทางด้านสื่อการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษา หัวหน้า
หมวดวิชาพลานามัยและครูสุขศึกษารับรู้ว่าหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยปฏิบัติงานนี้ เทศทางด้าน
สื่อการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาอยู่ในระดับปานกลางทุกงาน

เมื่อเปรียบเทียบการรับรู้ระหว่างหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยกับครูสุขศึกษา
พบว่า ทั้งสองกลุ่มรับรู้การปฏิบัติงานนี้ เทศทางด้านสื่อการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาของหัวหน้า
หมวดวิชาพลานามัยโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหัวหน้า
หมวดวิชาพลานามัยรับรู้ว่าคุณเองปฏิบัติมากกว่าครูสุขศึกษารับรู้ และ เมื่อพิจารณาแต่ละงานพบว่า

ทั้งสองกลุ่มรับรู้การปฏิบัติงานของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ .05 13 งาน ได้แก่

1. จัดหาสื่อและอุปกรณ์ประกอบการ เรียนการสอนวิชาสุขศึกษา เพิ่ม เติม
อยู่เสมอ
2. สำรวจความต้องการของครูสุขศึกษา เกี่ยวกับสื่อและอุปกรณ์ประกอบ
การเรียนการสอน
3. สำรวจ บันทึก รายการสื่อและอุปกรณ์ต่าง ๆ ของวิชาสุขศึกษา
และแจ้งให้ครูทราบ
4. จัดให้มีการ เก็บสื่อและอุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพ เรียบร้อยอยู่เสมอ
5. จัดให้มีบริการอำนวยความสะดวก ในการยืมสื่อและอุปกรณ์วิชาสุขศึกษา
6. กระตุ้นให้ครูใช้สื่อประกอบการ เรียนการสอนวิชาสุขศึกษา
7. แนะนำวิธีการใช้สื่อและอุปกรณ์ประกอบการ เรียนการสอนวิชาสุขศึกษา
8. ส่ง เสริมให้ครูจัดทำสื่อและอุปกรณ์ประกอบการ เรียนการสอนวิชา
สุขศึกษา โดยใช้วัสดุหาง่าย
9. จัดให้มีการซ่อมแซมสื่อและอุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพ สมบูรณ์อยู่เสมอ
10. ประสานงานกับฝ่าย วัสดุอุปกรณ์ของ โรงเรียน เพื่อขอใช้บริการ
สื่อและอุปกรณ์
11. แนะนำให้ครูสุขศึกษาใช้สถานบริการทางการแพทย์ในชุมชน เป็นสื่อ
ประกอบการ เรียนการสอน
12. แนะนำให้ครูสุขศึกษา ใช้การจัดบริการสุขภาพในโรงเรียน เป็นสื่อ
ประกอบการ เรียนการสอน
13. แนะนำให้ครูสุขศึกษา ใช้การจัดสิ่งแวดล้อมใน โรงเรียน เป็นสื่อ
ประกอบการ เรียนการสอน

2.5 การปฏิบัติงานนิเทศทางการวัดและประเมินผลวิชาสุขศึกษา หัวหน้า
หมวดวิชาพลานามัยและครูสุขศึกษารับรู้ว่าหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยปฏิบัติงานนิเทศทางด้าน
การวัดและประเมินผลวิชาสุขศึกษาอยู่ในระดับปานกลางทุกงาน

เมื่อเปรียบเทียบการรับรู้ระหว่างหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยกับครูสุขศึกษาพบว่า ทั้งสองกลุ่มรับรู้การปฏิบัติงานนิเทศทางด้านการวัดและประเมินผลวิชาสุขศึกษาของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยรับรู้ว่าคุณเองปฏิบัติมากกว่าครูสุขศึกษารับรู้ เมื่อพิจารณาแต่ละงานพบว่า ทั้งสองกลุ่มรับรู้การปฏิบัติงานของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 7 งาน ได้แก่

1. จัดให้มีการประชุมครูสุขศึกษา เพื่อทำความเข้าใจวิธีการจัดและประเมินผลวิชาสุขศึกษา
  2. จัดให้มีการสร้างข้อสอบและแบบทดสอบรายวิชาสุขศึกษา
  3. จัดให้มีการวัดและประเมินผลการเรียนรู้วิชาสุขศึกษาทั้งทางด้านความรู้ ทักษะ และ การปฏิบัติ
  4. จัดให้มีการวิเคราะห์แบบทดสอบ เพื่อหาความ เชื่อมั่นหรือความเที่ยงของแบบทดสอบ
  5. แนะนำและควบคุมการวัดและประเมินผลของครูสุขศึกษาให้ เป็นไปอย่างถูกต้อง เรียบร้อยและตรงตามกำหนด
  6. แนะนำวิธีการวัดและประเมินผลใหม่ ๆ แก่ครูสุขศึกษา
  7. จัดให้มีการรายงานผลการเรียนวิชาสุขศึกษาของนักเรียนให้
- ผู้ปกครองทราบ

2.6 การปฏิบัติงานนิเทศทางด้านการจัดบริการสุขภาพและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษา หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยและครูสุขศึกษารับรู้ว่า หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยปฏิบัติงานนิเทศทางด้านการจัดบริการสุขภาพและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน อยู่ในระดับปานกลางทุกงาน

เมื่อเปรียบเทียบการรับรู้ระหว่างหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยกับครูสุขศึกษาพบว่า ทั้งสองกลุ่มรับรู้การปฏิบัติงานนิเทศทางด้านการจัดบริการสุขภาพและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยรับรู้ว่าคุณเองปฏิบัติมากกว่า

ครูสุขศึกษารับรู้ และเมื่อพิจารณาแต่ละงานพบว่า ทั้งสองกลุ่มรับรู้การปฏิบัติงานของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3 งาน ได้แก่

1. ส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียน
2. ส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ถูก

สุขลักษณะ

3. แนะนำและให้คำปรึกษาแก่คณะกรรมการสุขภาพในโรงเรียนหรือผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

2.7 การปฏิบัติงานนิเทศทางการพัฒนาบุคลากร หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยรับรู้ว่าตนเองปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2 งาน และรับรู้ว่าตนเองปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 8 งาน จากทั้งหมด 10 งาน ส่วนครูสุขศึกษารับรู้ว่าหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยปฏิบัติงานนิเทศทางการพัฒนาบุคลากรอยู่ในระดับปานกลางทุกงาน

เมื่อเปรียบเทียบการรับรู้ระหว่างหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยกับครูสุขศึกษาพบว่า ทั้งสองกลุ่มรับรู้การปฏิบัติงานนิเทศทางการพัฒนาบุคลากรของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยรับรู้ว่าตนเองปฏิบัติมากกว่าครูสุขศึกษารับรู้ และเมื่อพิจารณาแต่ละงานพบว่า ทั้งสองกลุ่มรับรู้การปฏิบัติงานของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 5 งาน ได้แก่

1. สนับสนุนให้ครูสุขศึกษาได้ศึกษาต่อ
2. ส่งครูสุขศึกษาเข้ารับการประชุม อบรม สัมมนาทางวิชาการ
3. แนะนำแหล่งวิชาการและวิทยาการใหม่ ๆ แก่ครูสุขศึกษา
4. ส่งเสริมให้ครูศึกษานำวิทยาการและเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้

ในการเรียนการสอน

5. จัดให้ครูสุขศึกษามีการประเมินการทำงานของตนเองอยู่เสมอ

2.8 การปฏิบัติงานนิเทศทางการสร้างขวัญและกำลังใจ หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยรับรู้ว่าตนเองปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 9 งาน จากทั้งหมด 10 งาน ยกเว้น การจัดสภาพและสิ่งแวดล้อมในการทำงานของครูสุขศึกษาให้มีความสะดวกสบายรับรู้ว่าปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนครูสุขศึกษารับรู้ว่าหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยปฏิบัติงานนิเทศทางการสร้างขวัญ

และกำลังใจอยู่ในระดับมาก 2 งาน และรับรู้ว่าปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง 8 งาน

เมื่อเปรียบเทียบการรับรู้ระหว่างหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยกับครูสุขศึกษาพบว่า ทั้งสองกลุ่มรับรู้การปฏิบัติงานนี้ เทศทางด้านการสร้างขวัญและกำลังใจของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยโดยส่วนรวมและแต่ละงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยรับรู้ว่าตนเองปฏิบัติมากกว่าครูสุขศึกษารับรู้ทุกงาน

2.9 ผลการวิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติงานนี้ เทศวิชาสุขศึกษาของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยโดยส่วนรวมทั้ง 8 ด้าน พบว่า หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยและครูสุขศึกษารับรู้การปฏิบัติงานนี้ เทศวิชาสุขศึกษาของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งสองกลุ่มรับรู้ว่าหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยปฏิบัติงานนี้ เทศวิชาสุขศึกษาทางด้านการสร้างขวัญและกำลังใจมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และรับรู้ว่าปฏิบัติงานทางด้านการวางแผนการนี้ เทศวิชาสุขศึกษามีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

เมื่อเปรียบเทียบการรับรู้การปฏิบัติงานนี้ เทศวิชาสุขศึกษาของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยโดยส่วนรวมทั้ง 8 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยรับรู้ว่าตนเองปฏิบัติมากกว่าครูสุขศึกษารับรู้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัย และเมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า ทั้งสองกลุ่มรับรู้การปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 7 ด้าน ยกเว้น การปฏิบัติงานทางด้านการวางแผนนี้ เทศวิชาสุขศึกษาทั้งสองกลุ่มรับรู้การปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยผู้วิจัยขออภิปราย เฉพาะประเด็นที่สำคัญดังนี้

1. สถานภาพทั่วไป

1.1 จากผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย เป็นชายมีอายุระหว่าง 30 - 34 ปี จบการศึกษาสูงสุดวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่าสาขาวิชา เอกพลศึกษา วิชาโทสุขศึกษา มีประสบการณ์ในการ เป็นหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยระหว่าง 1 - 5 ปี สอนวิชาสุขศึกษาและพลศึกษา มีงานพิเศษนอกจากการสอนคือ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ทำงานฝ่าย

ปกครอง ลูกเสือ การศึกษาวิชาทหาร กีฬาและอื่น ๆ จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่าหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยส่วนใหญ่แม้จะมีได้จบวิชาเอกพลศึกษาแต่ก็จบวิชาโทสุขศึกษา และสอนวิชาสุขศึกษา นอกจากนี้ยังมีประสบการณ์ในการ เป็นหัวหน้าหมวดวิชามากเพียงพอที่จะปฏิบัติงานนิเทศวิชาสุขศึกษาได้ แต่ในขณะที่เดียวกันหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยมีงานพิเศษอื่น ๆ มากเกินไปซึ่งอาจทำให้การปฏิบัติงานนิเทศไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร และเป็นที่น่าสังเกตว่า หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาโดยได้รับการศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ เท่านั้น ดังนั้นอาจจะทำให้เกิดปัญหาหรืออุปสรรค เกี่ยวกับการนิเทศวิชาสุขศึกษาได้ เนื่องจากครูสุขศึกษาส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการสอนวิชาสุขศึกษามากกว่าคือ สอนวิชาสุขศึกษาจำนวน 16-20 คาบ ร้อยละ 38.40

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า ครูสุขศึกษาส่วนใหญ่เป็นชาย มีอายุระหว่าง 30 - 34 ปี จบการศึกษาสูงสุดวุฒิปริญญาตรีหรือเทียบเท่าสาขาวิชาเอกพลศึกษา วิชาโทสุขศึกษา ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงอาจทำให้ครูสุขศึกษามีความต้องการการนิเทศวิชาสุขศึกษาอยู่ ดังนั้นหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยจึงควรจัดให้มีการนิเทศวิชาสุขศึกษา เป็นอย่างยิ่ง โดยอาจมอบหมายให้ครูสุขศึกษาที่มีความรู้และประสบการณ์ เกี่ยวกับการสอนวิชาสุขศึกษาและการนิเทศช่วยงานนิเทศวิชาสุขศึกษาได้

2. การปฏิบัติงานนิเทศวิชาสุขศึกษาของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย ตามการรับรู้ของตนเองและครูสุขศึกษา ผู้วิจัยขออภิปรายแต่ละด้านดังนี้

2.1 การปฏิบัติงานทางด้านการวางแผนนิเทศวิชาสุขศึกษา จากผลการวิจัยพบว่า หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยและครูสุขศึกษารับรู้ว่าหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยปฏิบัติงานทางด้านการวางแผนการนิเทศวิชาสุขศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น งานรวบรวมข้อมูลจากชุมชน เพื่อใช้ปรับปรุงการจัดการ เรียนการสอนวิชาสุขศึกษาซึ่งครูสุขศึกษารับรู้ว่าปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้เนื่องจากหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยมิได้จัดดำเนินการทางด้านการวางแผนนิเทศวิชาสุขศึกษาให้มีรูปแบบที่แน่นอนและชัดเจน เพราะการวางแผนการนิเทศต้องอาศัยความรู้ ความเข้าใจในการวางแผนการนิเทศเป็นอย่างดีซึ่งหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยอาจไม่มีความรู้ ความเข้าใจในการวางแผนการนิเทศเพียงพอจึงทำให้ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ นิวัตร นาคะเวช (2526: จ) ที่พบว่า ปัญหาในการจัดกิจกรรม

นิเทศภายในโรงเรียนคือ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความเข้าใจในการนิเทศ นอกจากนั้นผลการวิจัยของ ลัจจา จันทรเจริญ (2526: 136) พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชาและครู มีความคิดเห็นว่าหัวหน้าหมวดวิชาในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดใหญ่มีสมรรถภาพในด้านการวางแผนการปรับปรุงงานวิชาการอยู่ในระดับปานกลางเช่นกัน และการที่ครูสุขศึกษารับรู้ว่าหัวหน้าหมวดวิชาพละนามัยปฏิบัติงานเกี่ยวกับ การรวบรวมข้อมูลจากชุมชนเพื่อใช้ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาอยู่ในระดับน้อย อาจ เนื่องจากหัวหน้าหมวดวิชาพละนามัยมิได้มีการชี้แจงข้อมูลที่เก็บรวบรวมไว้ให้ครูสุขศึกษาทราบจึงทำให้ครูสุขศึกษารับรู้ว่าปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยการรับรู้พบว่า ทั้งสองกลุ่มรับรู้หัวหน้าหมวดวิชาพละนามัยปฏิบัติงานเกี่ยวกับ การศึกษารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับงานวิชาการวิชาสุขศึกษา การรวบรวมข้อมูลจากชุมชนเพื่อใช้ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษา การจัดทำแผนการนิเทศเป็นลายลักษณ์อักษรและแจ้งให้ครูทราบ การจัดทำปฏิทินปฏิบัติงานนิเทศวิชาสุขศึกษา และแจ้งให้ครูทราบ มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่างานข้ออื่น ๆ ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าหัวหน้าหมวดวิชาพละนามัยควรปฏิบัติให้มากเท่ากับงานข้ออื่น ๆ หรือมากกว่า เพราะข้อมูลต่าง ๆ มีความสำคัญต่อการวางแผนการนิเทศวิชาสุขศึกษา ส่วนการจัดทำแผนการนิเทศเป็นลายลักษณ์อักษรและการจัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานนิเทศแล้วแจ้งให้ครูทราบจะช่วยให้การจัดดำเนินการนิเทศมีรูปแบบที่แน่นอนและชัดเจน ผู้ปฏิบัติ เข้าใจตรงกันและช่วยให้การปฏิบัติงานนิเทศวิชาสุขศึกษามีปัญหาและอุปสรรคน้อยลง

จากผลการเปรียบเทียบการรับรู้ระหว่างหัวหน้าหมวดวิชาพละนามัยกับครูสุขศึกษาพบว่า ทั้งสองกลุ่มรับรู้การปฏิบัติงานของหัวหน้าหมวดวิชาพละนามัย เกี่ยวกับการวางแผนนิเทศวิชาสุขศึกษาโดยส่วนรวมและแต่ละงานไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัย ทั้งนี้อาจ เนื่องจากหัวหน้าหมวดวิชาพละนามัยมิได้จัดดำเนินการงานทางด้านการวางแผนการนิเทศวิชาสุขศึกษาให้มีรูปแบบที่แน่นอนและชัดเจน จึงทำให้ทั้งสองกลุ่มรับรู้ไม่แตกต่างกัน

2.2 การปฏิบัติงานนิเทศทางด้านหลักสูตรวิชาสุขศึกษา ผลการวิจัยพบว่า หัวหน้าหมวดวิชาพละนามัยและครูสุขศึกษารับรู้ว่าหัวหน้าหมวดวิชาพละนามัยปฏิบัติงานนิเทศทางด้านหลักสูตรวิชาสุขศึกษาอยู่ในระดับปานกลางทุกงาน ทั้งนี้อาจ เนื่องจากหัวหน้าหมวดวิชาพละนามัยไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนิเทศทางด้านหลักสูตรวิชาสุขศึกษาเพียงพอ และหัวหน้าหมวด

วิชาพลานามัยส่วนใหญ่จบวิชาเอกพลศึกษาประกอบด้วยม้งงานด้านอื่น ๆ มาก จึงทำให้สามารถปฏิบัติได้เพียงระดับปานกลาง เท่านั้น

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยการรับรู้พบว่า ทั้งสองกลุ่มรับรู้ว่าหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยปฏิบัติงานโดยมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่างานข้ออื่น ๆ คือ จัดให้มีการประชุมอภิปรายในหมวดวิชาเพื่อปรับปรุงการใช้หลักสูตรวิชาสุขศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น จัดให้มีการวิเคราะห์ประเมินค่า คัดเลือกหนังสือเรียนวิชาสุขศึกษา จัดให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรวิชาสุขศึกษาในโรงเรียน แนะนำครูสุขศึกษาเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาสุขศึกษาและแนะนำเนื้อหาวิชาสุขศึกษาที่ถูกต้องทันสมัยแก่ครูสุขศึกษา ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่างานทั้ง 5 ดังกล่าว เป็นงานที่หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยควรปฏิบัติให้มากเท่ากับงานข้ออื่น ๆ หรือมากกว่า เนื่องจากงานดังกล่าว จะช่วยให้การเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาสอดคล้องกับชีวิตของนักเรียนและนักเรียนสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ดียิ่งขึ้น ช่วยให้ได้ใช้หนังสือที่ดีและเหมาะสมที่จะใช้ประกอบการเรียนการสอน ช่วยให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตร ซึ่งจะทำให้การจัดการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษามุ่งหมายของหลักสูตรมากยิ่งขึ้น

จากผลการเปรียบเทียบการรับรู้ระหว่างหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยกับครูสุขศึกษาพบว่า ทั้งสองกลุ่มรับรู้การปฏิบัติของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย เกี่ยวกับการนิเทศทางด้านหลักสูตรวิชาสุขศึกษาโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยรับรู้ว่าคุณปฏิบัติมากกว่าครูสุขศึกษารับรู้ ทั้งนี้อาจเนื่องจากหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยมีหน้าที่รับผิดชอบและเป็นผู้ปฏิบัติโดยตรง ส่วนครูศึกษาอาจเป็นเพียงผู้ร่วมปฏิบัติเท่านั้น หรืออาจเนื่องจากหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยปฏิบัติไม่เพียงพอกับความต้องการของครูศึกษาซึ่งมีปัญหาเกี่ยวกับหลักสูตรวิชาสุขศึกษา ดังผลการวิจัยของ สุรินทร์ ฤทธิสาร (2529: 24) ที่พบว่า ครูศึกษามีปัญหาจากการไม่ได้รับการชี้แจงรายละเอียดของหลักสูตรวิชาสุขศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย นอกจากนี้ ผลการวิจัยของ อัจฉราลักษณ์ ปิ่นทับทิม (2528: 25) พบว่า ครูศึกษาต้องการการนิเทศทางด้านหลักสูตรอยู่ในระดับมาก เช่นกัน และเมื่อพิจารณาแต่ละงานพบว่า ทั้งสองกลุ่มรับรู้การปฏิบัติของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4 งาน คือ

1. จัดหาเอกสารหลักสูตร คู่มือครู และหนังสือประกอบให้ครูสุขศึกษา ได้ศึกษาค้นคว้า
2. กระตุ้นให้ครูสุขศึกษามีการศึกษาหลักสูตร คู่มือครู และหนังสือ ประกอบการเรียนการสอนต่าง ๆ
3. จัดให้มีการประชุมอภิปรายในหมวดวิชา เพื่อปรับปรุงการใช้ หลักสูตรวิชาสุขศึกษาให้ เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น
4. แนะนำเนื้อหาวิชาสุขศึกษาที่ถูกต้องทันสมัยแก่ครูสุขศึกษา

โดยหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยรับรู้ว่าตนเองปฏิบัติมากกว่าครูสุขศึกษา รับรู้ ทั้งนี้อาจ เนื่องจากครูสุขศึกษาต้องการให้หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยปฏิบัติงานดังกล่าวให้ มากขึ้นกว่าสภาพที่เป็นอยู่ เนื่องจากหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยอาจปฏิบัติไม่เพียงพอกับความ ต้องการของครูสุขศึกษา

2.3 การปฏิบัติงานนิเทศทางด้านการจัดการ เรียนการสอนวิชาสุขศึกษา ผล การวิจัยพบว่า หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยและครูสุขศึกษารับรู้ว่าหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย ปฏิบัติงานนิเทศทางด้านการจัดการ เรียนการสอนวิชาสุขศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจ เนื่องจากหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยส่วนใหญ่มีความรู้ เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาจากการศึกษา ค้นคว้า เอกสารหรือหนังสือ เท่านั้น ซึ่งอาจไม่เพียงพอสำหรับการปฏิบัติงานนิเทศทางด้านการ จัด การเรียนการสอน ประกอบกับการนิเทศทางด้านการจัดการ เรียนการสอนมักจะฟังศึกษานิเทศก์ ซึ่งเป็นบุคลากรจากภายนอกให้ เป็นผู้ปฏิบัติ จึงทำให้ทั้งสองกลุ่มรับรู้ว่าหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย ปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง อย่างไรก็ตามมีงานที่ทั้งสองกลุ่มรับรู้ว่าหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย ปฏิบัติอยู่ในระดับมากคือ การจัดให้ครูสุขศึกษาสอนตามความสามารถและความถนัด การจัดแบ่ง ชั่วโมงสอนแก่ครูสุขศึกษาอย่าง เหมาะสม การแนะนำให้ครูสุขศึกษาสอน โดยยึดจุดประสงค์การ เรียนรู้แต่ละรายวิชาสุขศึกษา ซึ่งเป็นผลดีต่อการ เรียนการสอนวิชาสุขศึกษา เป็นอย่างยิ่ง

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยการรับรู้ว่า ทั้งสองกลุ่มรับรู้ว่าหัวหน้าหมวดวิชา พลานามัยปฏิบัติโดยมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่างานข้ออื่น ๆ คือ การศึกษาวิเคราะห์วิจัย เกี่ยวกับการ เรียนการสอน และนำผลมาใช้ในการปรับปรุงการ เรียนการสอนวิชาสุขศึกษา การจัดประชุม ครูสุขศึกษา เพื่อศึกษาปัญหาและหาแนวทางในการปรับปรุงการ เรียนการสอนวิชาสุขศึกษา การจัด ให้ครูสุขศึกษาทำบันทึกการสอนประจำวัน การแนะนำเทคนิควิธีสอนและการจัดการ เรียนการสอน

ใหม่ ๆ แก่ครูสุศึกษา การสาธิตเทคนิค วิธีการสอนและการจัดการเรียนการสอนใหม่ ๆ แก่ครูสุศึกษา สาธิตวิธีสอนแบบ "การสอนโดยจุดประสงค์" แก่ครูสุศึกษา การแนะนำและส่งเสริมให้ครูสุศึกษาสังเกตการสอนที่ดีจากเพื่อนครู การสังเกตการสอนเป็นระยะ ๆ ตามความต้องการของครูสุศึกษา การจัดให้มีการเชิญวิทยากรในชุมชนมาใช้ในการเรียนการสอนวิชาสุศึกษา การขอความร่วมมือจากผู้ปกครองและชุมชนในการส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาสุศึกษา ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยควรปฏิบัติงานทั้ง 10 งาน ดังกล่าวให้มากเท่ากับงานข้ออื่น ๆ เช่นกัน เนื่องจาก เป็นงานที่ช่วยให้ครูสุศึกษาพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาสุศึกษาได้ดียิ่งขึ้น

จากผลการเปรียบเทียบการรับรู้ระหว่างหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยกับครูสุศึกษาพบว่า ทั้งสองกลุ่มรับรู้การปฏิบัติของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย เกี่ยวกับการนิเทศทางด้านการจัดการเรียนการสอนวิชาสุศึกษาโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยรับรู้ว่าคุณปฏิบัติมากกว่าครูสุศึกษารับรู้ ทั้งนี้อาจเนื่องจากหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยมิได้มอบหมายให้ครูสุศึกษาร่วมปฏิบัติมากนัก เนื่องจากครูสุศึกษามีงานด้านอื่น ๆ มาก ประกอบกับครูสุศึกษาอาจต้องการการนิเทศจากหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยมากกว่าที่ได้รับอยู่ในปัจจุบัน จึงทำให้ครูสุศึกษารับรู้การปฏิบัติต่ำกว่าหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยรับรู้ตนเอง และเมื่อพิจารณาแต่ละงานพบว่า ทั้งสองกลุ่มรับรู้การปฏิบัติของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 14 งาน คือ งานข้อที่ 2, 3, 5, 7, 8, 11, 12, 14, 17, 18, 19, 20, 23 และ 24 โดยหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยรับรู้ว่าคุณปฏิบัติมากกว่าครูสุศึกษารับรู้ ซึ่งผู้วิจัยขออภิปรายโดยส่วนรวมดังนี้คือ อาจเนื่องมาจาก

1. หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยปฏิบัติงานดังกล่าวโดยลำพังผู้เดียวเป็นส่วนใหญ่ มิได้มอบหมายให้ครูสุศึกษาร่วมปฏิบัติด้วย เนื่องจากงานของครูสุศึกษาในด้านอื่น ๆ มีมาก
2. งานบางข้อ เช่น การศึกษาวิเคราะห์วิจัย เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอน การแนะนำเทคนิค วิธีสอนและการจัดการเรียนการสอนใหม่ ๆ แก่ครูสุศึกษาเป็นงาน

ที่ต้องใช้ความรู้และประสบการณ์มาก ซึ่งหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยอาจปฏิบัติได้ไม่เพียงพอกับความต้องการของครูสุขศึกษา

3. งานบางข้อ เช่น การแนะนำและส่งเสริมให้ครูสุขศึกษาสังเกตการสอนที่ติจากเพื่อนครู การสังเกตการสอน เป็นระยะ ๆ ตามความต้องการของครูสุขศึกษา หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยอาจปฏิบัติอยู่แล้ว แต่มีได้ชี้แจงให้ครูทราบ เนื่องจากอาจไม่ได้รับการยอมรับจากครูสุขศึกษา จึงทำให้ทั้งสองกลุ่มรับรู้การปฏิบัติงานทั้ง 14 งาน ดังกล่าวแตกต่างกัน

2.4 การปฏิบัติงานนิเทศทางด้านสื่อการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษา ผลการวิจัยพบว่า หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยและครูสุขศึกษารับรู้ว่าหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยปฏิบัติงานนิเทศทางด้านสื่อการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาอยู่ในระดับปานกลางทุกงาน ทั้งนี้อาจเนื่องจากหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยปฏิบัติได้ยาก เพราะขาดแคลนสื่อและอุปกรณ์ ดังผลการวิจัยของมานิต แก้วมหิตต์ (2526: 109) ที่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนทั้ง 3 ขนาดระบุปัญหาตรงกันคือ ขาดสื่อการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษา ประกอบกับโรงเรียนมีงบประมาณจำกัด และความก้าวหน้าของสื่อและอุปกรณ์มีมากขึ้น แต่ทางโรงเรียนไม่สามารถจัดหาได้เพียงพอที่จะสนับสนุนให้หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยปฏิบัติงานนิเทศได้ นอกจากนี้หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยต้องปฏิบัติงานด้านอื่น ๆ ด้วย จึงทำให้ปฏิบัติได้เพียงระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยการรับรู้ว่า ครูสุขศึกษารับรู้ว่าหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยปฏิบัติงานโดยมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่างานข้ออื่น ๆ คือ การจัดให้มีศูนย์รวมสื่อและอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษา การจัดให้มีบริการอำนวยความสะดวกในการยืมสื่อและอุปกรณ์วิชาสุขศึกษา การแนะนำวิธีการใช้สื่อและอุปกรณ์ประกอบการสอนแก่ครูสุขศึกษา การส่งเสริมให้ครูจัดทำสื่อและอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษา โดยใช้วัสดุหาง่าย การจัดให้มีการซ่อมแซมสื่อและอุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์อยู่เสมอ การแนะนำให้ครูสุขศึกษาใช้สถานบริการทางการแพทย์ในชุมชน เป็นสื่อประกอบการเรียนการสอน การแนะนำให้ครูสุขศึกษาใช้การจัดบริการสุขภาพและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน เป็นสื่อประกอบการเรียนการสอน ทั้งนี้ อาจเนื่องจากครูสุขศึกษายังมีปัญหาเกี่ยวกับสื่อการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาและต้องการการนิเทศ ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยควรปฏิบัติงานทั้ง 8 งาน ดังกล่าวให้มากเท่ากับงานข้ออื่น ๆ หรือมากกว่า เพื่อแก้ปัญหาที่นักเรียนไม่สนใจและเบื่อหน่ายวิชาสุขศึกษา ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญของการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษา และการที่ครูไม่ใช้อุปกรณ์และสื่อประกอบ

การเรียนจะก่อให้เกิดผลเสียต่อการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษา เพราะนักเรียนจะไม่เกิดการเรียนรู้หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้ครบทุกด้านตามที่ต้องการ (สุชาติ โสมประยูร 2526 : 41) นอกจากนี้งานดังกล่าวช่วยแก้ปัญหาการขาดแคลนสื่อและอุปกรณ์วิชาสุขศึกษาได้เป็นอย่างดี

จากผลการเปรียบเทียบการรับรู้ระหว่างหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยกับครูสุขศึกษาพบว่า ทั้งสองกลุ่มรับรู้การปฏิบัติของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยเกี่ยวกับการนิเทศทางด้านสื่อการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษา โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยรับรู้ว่าคุณสมบัติมากกว่าครูสุขศึกษารับรู้ และเมื่อพิจารณาแต่ละงานพบว่า ทั้งสองกลุ่มรับรู้การปฏิบัติงานหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 13 งาน คือ งานข้อที่ 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13 และ 14 โดยหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยรับรู้ว่าคุณสมบัติมากกว่าครูสุขศึกษารับรู้ ทั้งนี้อาจเนื่องจากหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยปฏิบัติอย่างเต็มความสามารถแล้ว แต่เนื่องจากมีปัญหาการขาดแคลนสื่อและอุปกรณ์ ทำให้ครูสุขศึกษามีความต้องการให้มีการนิเทศงานด้านนี้มากกว่าที่หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยปฏิบัติอยู่ จึงทำให้ครูสุขศึกษารับรู้การปฏิบัติต่ำกว่า และการที่ทั้งสองกลุ่มรับรู้การปฏิบัติของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยเกี่ยวกับ การจัดให้มีศูนย์รวมสื่อและอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาไม่แตกต่างกัน อาจ เนื่องจากโดยสภาพทั่วไปหมวดวิชาพลานามัยจะมีสถานที่เก็บอุปกรณ์ผลศึกษาอยู่แล้วและอาจใช้เก็บสื่อและอุปกรณ์วิชาสุขศึกษาด้วย จึงทำให้ทั้งสองกลุ่มรับรู้การปฏิบัติของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยไม่แตกต่างกัน

2.5 การปฏิบัติงานนิเทศทางด้านการวัดและประเมินผลวิชาสุขศึกษา ผลการวิจัยพบว่า หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยและครูสุขศึกษารับรู้ว่าหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยปฏิบัติงานนิเทศทางด้านการวัดและประเมินผลวิชาสุขศึกษาอยู่ในระดับปานกลางทุกงาน ทั้งนี้อาจเนื่องจากหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยมีงานในหน้าที่และงานด้านอื่น ๆ มาก หรืออาจต้องการความรู้เกี่ยวกับการนิเทศการวัดและประเมินผลวิชาสุขศึกษาเพิ่มมากขึ้นเนื่องจากหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยส่วนใหญ่จบวิชา เอกผลศึกษา จึงทำให้สามารถปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง เท่านั้น

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยพบว่า ทั้งสองกลุ่มรับรู้ว่าหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยปฏิบัติงานโดยมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่างานข้ออื่น ๆ คือ การจัดให้มีการวิเคราะห์แบบทดสอบเพื่อหาความเชื่อมั่นหรือความเที่ยง การจัดให้มีการวิเคราะห์แบบทดสอบเพื่อหาความตรง การจัดให้มีการ

วิเคราะห์ข้อสอบเพื่อหาความยากง่าย การจัดให้มีการรายงานผลการเรียนวิชาสุขศึกษาของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบและการจัดให้มีคลังข้อสอบ เพื่อ เก็บข้อสอบวิชาสุขศึกษาที่ดีไว้ใช้ทั้งนี้อาจ เนื่องจาก งานดังกล่าว เป็นงานที่ต้อง ใช้ความรู้ความชำนาญและ ใช้เวลามากประกอบด้วย ทางโรงเรียนมีฝ่ายวัดและประเมินผลซึ่งทำหน้าที่ด้านนี้อยู่แล้วจึงทำให้หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยปฏิบัติงานต่ำกว่างานข้ออื่น ๆ

จากผลการ เปรียบเทียบการรับรู้ระหว่างหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยกับครูสุขศึกษาพบว่า ทั้งสองกลุ่มรับรู้การปฏิบัติงานของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย เกี่ยวกับการนิเทศทางการวัดและประเมินผลวิชาสุขศึกษา โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยรับรู้ว่าคุณปฏิบัติมากกว่าครูสุขศึกษารับรู้ และเมื่อพิจารณาแต่ละงานพบว่า ทั้งสองกลุ่มรับรู้การปฏิบัติงานของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 7 งาน คือ งานข้อที่ 1, 2, 3, 4, 7, 8, และ 9 โดยหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยรับรู้ว่าคุณปฏิบัติมากกว่าครูสุขศึกษารับรู้ ทั้งนี้เนื่องจาก

1. หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยปฏิบัติงานดังกล่าว โดย เป็นผู้ประสานงาน และร่วมปฏิบัติกับฝ่ายวิชาการ ฝ่ายวัดและประเมินผลของโรงเรียน หรืออาจปฏิบัติร่วมกับงานวัดและประเมินผลวิชาพลศึกษา เท่านั้นซึ่งครูสุขศึกษาอาจไม่ทราบ จึง เป็นเหตุให้ครูสุขศึกษารับรู้การปฏิบัติต่ำกว่า

2. หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยอาจปฏิบัติไม่เพียงพอกับความต้องการของครูสุขศึกษา ทั้งนี้อาจ เนื่องจากหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยส่วนใหญ่จบวิชาเอกพลศึกษา และอาจไม่มีความรู้ความชำนาญมากพอ ประกอบกับเวลาที่จะปฏิบัติมีน้อย เนื่องจากมีงานด้านอื่น ๆ มาก จึงทำให้ครูสุขศึกษารับรู้การปฏิบัติต่ำกว่า อย่างไรก็ตามผลการวิจัยของ สัจจาจันทร์ เจริญ (2526 : 136) พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชาและครู มีความคิดเห็นว่าหัวหน้าหมวดวิชา มีสมรรถภาพในการบริหารงานทางการวัดและประเมินผลโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง เท่านั้น

2.6 การปฏิบัติงานนิเทศทางการจัดการบริการสุขภาพและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษา ผลการวิจัยพบว่า หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยปฏิบัติงานนิเทศทางการจัดการบริการสุขภาพและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน เพื่อส่งเสริม

การเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาอยู่ในระดับปานกลางทุกงาน ทั้งนี้อาจเนื่องจากงานการจัดบริการ สุขภาพและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน เป็นงานที่มีผู้รับผิดชอบและปฏิบัติโดยตรงอยู่แล้ว เช่น อนามัย โรงเรียน ฝ่ายอาคารสถานที่ และฝ่ายพัสดุของโรงเรียน ซึ่งหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยอาจเป็นเพียงผู้ร่วมปฏิบัติเท่านั้นจึงทำให้ทั้งสองกลุ่มรับรู้ว่าเป็นปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยการรับรู้พบว่า ทั้งสองกลุ่มรับรู้ว่าเป็นหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยปฏิบัติงานเกี่ยวกับการแนะนำและให้คำปรึกษาแก่คณะกรรมการสุขภาพในโรงเรียนหรือผู้รับผิดชอบ เกี่ยวกับการจัดบริการสุขภาพและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่างานอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเนื่องจากหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยไม่มีโอกาสได้ปฏิบัติ เพราะไม่มีหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรง ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยควรร่วมปฏิบัติด้วย เพราะจะทำให้มีความสัมพันธ์กับการเรียนการสอนและช่วยส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษามากยิ่งขึ้น

จากผลการเปรียบเทียบการรับรู้ระหว่างหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยกับครูสุขศึกษาพบว่า ทั้งสองกลุ่มรับรู้การปฏิบัติงานของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยเกี่ยวกับการนิเทศทางด้านการจัดบริการสุขภาพและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษา โดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยรับรู้ว่าคุณสมบัติมากกว่าครูสุขศึกษารับรู้ ทั้งนี้อาจเนื่องจากหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยปฏิบัติร่วมกับฝ่ายอื่น ๆ และครูสุขศึกษามีส่วนร่วมปฏิบัติน้อย จึงทำให้ทั้งสองกลุ่มรับรู้การปฏิบัติแตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาแต่ละงานพบว่า ทั้งสองกลุ่มรับรู้การปฏิบัติของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3 งาน คือ

1. ส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดบริการสุขภาพในโรงเรียน
2. ส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้ถูก

สุขลักษณะ

3. แนะนำและให้คำปรึกษาแก่คณะกรรมการสุขภาพในโรงเรียนหรือผู้รับผิดชอบ เกี่ยวกับการจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

โดยหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยรับรู้ว่าคุณสมบัติมากกว่าครูสุขศึกษารับรู้ ทั้งนี้อาจ เนื่องจากหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยได้ส่งเสริมให้ครูมีส่วนร่วมในการจัดบริการสุขภาพ

และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนแล้ว แต่ครูไม่สามารถปฏิบัติได้มากนัก เนื่องจากครูส่วนใหญ่มีงาน
 ด้านอื่น ๆ มาก จึงทำให้ครูสุขศึกษารับรู้การปฏิบัติของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยต่ำกว่า ส่วน
 งานแนะนำและให้คำปรึกษาแก่คณะกรรมการสุขภาพในโรงเรียนหรือผู้รับผิดชอบ เกี่ยวกับการจัด
 สิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ทั้งสองกลุ่มรับรู้การปฏิบัติแตกต่างกันอาจ เนื่องจาก เป็นงานที่หัวหน้า
 หมวดวิชาพลานามัยปฏิบัติแล้วแต่ไม่ได้ชี้แจงให้ครูสุขศึกษาทราบ จึงทำให้ครูสุขศึกษารับรู้การ
 ปฏิบัติต่ำกว่า

2.7 การปฏิบัติงานนิเทศทางด้านการพัฒนาบุคลากร ผลการวิจัยพบว่า
 หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยรับรู้ว่าคุณเองปฏิบัติงานนิเทศทางด้านการพัฒนาบุคลากร เกี่ยวกับการ
 การสนับสนุนให้ครูสุขศึกษาได้ศึกษาต่อ และส่งครูสุขศึกษา เข้ารับการประชุม อบรม สัมมนา
 ทางวิชาการอยู่ในระดับมาก ส่วนครูสุขศึกษารับรู้ว่าคุณปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจ เนื่อง
 จากหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยปฏิบัติอย่างดีที่สุดแล้ว แต่เนื่องจากมีปัญหาจากปัจจัยต่าง ๆ เช่น
 ระเบียบปฏิบัติ เกี่ยวกับการศึกษาต่อ การอบรม การดูงาน อัตรากำลังของบุคลากรในหมวดวิชา
 งบประมาณของโรงเรียนมีน้อย ตลอดจนการจัดประชุม อบรม สัมมนาทางวิชาการของหน่วยงาน
 ต่าง ๆ มีน้อย ทำให้ครูสุขศึกษามีโอกาสได้ศึกษาต่อหรือเข้ารับการประชุม อบรม สัมมนาทาง
 วิชาการไม่เพียงพอต่อความต้องการของครูสุขศึกษา จึงทำให้รับรู้การปฏิบัติของหัวหน้าหมวด
 วิชาพลานามัยอยู่ในระดับต่ำกว่าหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยรับรู้ตนเอง และทั้งสองกลุ่มรับรู้ว่าคุณ
 หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยปฏิบัติงาน เกี่ยวกับการนิเทศทางด้านการพัฒนาบุคลากรในข้ออื่น ๆ อยู่
 ในระดับปานกลาง เช่นเดียวกัน ทั้งนี้อาจ เนื่องจากพัฒนาบุคลากร เกี่ยวข้องกับปัจจัยหลายประการ
 ทั้งในด้านนโยบายของกรมสามัญศึกษา นโยบายของโรงเรียนและผู้บริหารโรงเรียน งบประมาณ
 ของโรงเรียนที่มีจำกัด ตลอดจนความพร้อมของบุคลากรและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย จึงทำให้
 หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยปฏิบัติได้เพียงระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยการรับรู้พบว่า ทั้งสองกลุ่มรับรู้ว่าคุณหัวหน้าหมวดวิชา
 พลานามัยปฏิบัติงานโดยมีค่าเฉลี่ยต่ำกว่างานข้ออื่น ๆ คือ การจัดให้มีการประชุมทางวิชาการ
 เพื่อส่งเสริมประสบการณ์แก่ครูสุขศึกษา การส่งเสริมให้ครูสุขศึกษา เป็นสมาชิกของสมาคมทาง
 วิชาการ การจัดให้มีการประชุมแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างครูสุขศึกษา การประสานงาน
 กับหน่วยงานอื่น ๆ เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของครูสุขศึกษาให้ทันสมัย และการปฐมนิเทศ

ชี้แจง แนะนำ ระเบียบข้อบังคับในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ แก่ครูสุขศึกษา ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยควรปฏิบัติงานทั้ง 5 งาน ดังกล่าว ให้มากเท่ากับงานข้ออื่น ๆ หรือมากกว่า เนื่องจากเป็นงานที่จะช่วยเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถ ครูสุขศึกษาในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ โดยเฉพาะการจัดการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

จากผลการเปรียบเทียบการรับรู้ระหว่างหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยกับครูสุขศึกษาพบว่า ทั้งสองกลุ่มรับรู้การปฏิบัติงานของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยเกี่ยวกับการนิเทศทางการพัฒนาบุคลากรโดยส่วนรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 โดยหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยรับรู้ว่าตนเองปฏิบัติมากกว่าครูสุขศึกษารับรู้ ทั้งนี้อาจเนื่องจากครูสุขศึกษามีความต้องการมากและอาจต้องการให้หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยปฏิบัติให้มากกว่าสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และเมื่อพิจารณาแต่ละงานพบว่า ทั้งสองกลุ่มรับรู้การปฏิบัติของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 5 งาน คือ

1. สนับสนุนให้ครูสุขศึกษาได้ศึกษาต่อ
2. ส่งครูสุขศึกษาเข้ารับการประชุม อบรม สัมมนาทางวิชาการ
3. แนะนำแหล่งวิชาการและวิทยาการใหม่ ๆ แก่ครูสุขศึกษา
4. ส่งเสริมให้ครูสุขศึกษานำวิทยาการและเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้

ในการเรียนการสอน

5. จัดให้ครูสุขศึกษามีการประเมินการทำงานของตนเองอยู่เสมอ

โดยหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยรับรู้ว่าตนเองปฏิบัติมากกว่าครูสุขศึกษารับรู้ ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ครูสุขศึกษามีความต้องการมากซึ่งหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยอาจปฏิบัติได้ไม่เพียงพอกับความต้องการของครูสุขศึกษา เนื่องจากแหล่งวิชาการในท้องถิ่นมีน้อย การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับวิทยาการใหม่ ๆ มีน้อยเพราะทางไกลแหล่งวิชาการ ส่วนการจัดให้ครูสุขศึกษามีการประเมินการทำงานของตนเองอยู่เสมอซึ่งครูสุขศึกษารับรู้การปฏิบัติต่ำกว่าหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยรับรู้ตนเอง อาจเนื่องจากหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยได้ชี้แจงในการประชุมของหมวดวิชาแล้ว แต่อาจมิได้ปฏิบัติอย่างชัดเจน เช่น ให้ครูสุขศึกษาทำแบบประเมินการทำงานของตนเอง

2.8 การปฏิบัติงานนิเทศทางการสร้างขวัญและกำลังใจ ผลการวิจัยพบว่าหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยรับรู้ว่าตนเองปฏิบัติงานนิเทศทางการสร้างขวัญและกำลังใจอยู่ใน

ระดับมาก ทั้งนี้อาจ เนื่องจากหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยให้ความสำคัญมากกว่างานด้านอื่น ๆ เพราะ เป็นงานที่ช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพในการทำงานของครูสุขศึกษา ยก เว้นงานการจัดสภาพ และสิ่งแวดล้อมในการทำงานของครูสุขศึกษาให้มีความสะดวกสบายซึ่งหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย ระบุว่าตนเองปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจ เนื่องจากการจัดสภาพแวดล้อมในการทำงาน ของครูสุขศึกษาให้มีความสะดวกสบายนั้น ฝ่ายอาคารสถานที่หรือฝ่ายพัสดุของ โรงเรียน เป็นผู้ ปฏิบัติอยู่แล้วหรืออาจมีปัญหาด้านงบประมาณ ส่วนครูสุขศึกษารับรู้ว่าหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย ปฏิบัติงาน เกี่ยวกับการให้ความยุติธรรมแก่ครูสุขศึกษาและครูทุกคนในหมวดวิชา การรับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะของครูสุขศึกษา เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจ เนื่องจากหัวหน้า หมวดวิชาพลานามัยได้รับการยอมรับจากครูสุขศึกษาและครูส่วนใหญ่ในหมวดวิชา ประกอบกับ หัวหน้าหมวดวิชาจะต้องจัดให้มีการประชุมชี้แจงงานในหมวดวิชาอยู่เสมอ ส่วนงานข้ออื่น ๆ ครูสุขศึกษารับรู้ว่าหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง อาจ เนื่องจากหัวหน้า หมวดวิชาพลานามัย เป็นผู้ปฏิบัติมากกว่าครูสุขศึกษา เพราะ เป็นงานที่หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย ต้องปฏิบัติด้วยตนเอง และหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยอาจมิได้ชี้แจงรายละเอียดให้ครูสุขศึกษา ทราบ

เมื่อพิจารณาค่า เฉลี่ยการรับรู้พบว่า ทั้งสองกลุ่มรับรู้ว่าหัวหน้าหมวดวิชา พลานามัยปฏิบัติงานเกี่ยวกับ การจัดสภาพและสิ่งแวดล้อมในการทำงานของครูสุขศึกษาให้มีความ สะดวกสบาย การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูสุขศึกษากับผู้บริหารโรงเรียน การช่วยเหลือ แนะนำครูสุขศึกษาในการแก้ปัญหาต่าง ๆ มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่างานข้ออื่น ๆ ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็น ว่าหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยควรปฏิบัติงานดังกล่าวให้มากเท่ากับงานข้ออื่น ๆ หรือมากกว่า เนื่องจากการจัดสภาพและสิ่งแวดล้อมในการทำงานของครูสุขศึกษาให้มีความสะดวกสบาย ช่วยส่งเสริมสุขภาพของครูสุขศึกษาซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงาน ของครูสุขศึกษาได้ และการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูสุขศึกษากับผู้บริหารโรงเรียนช่วยทำให้ผู้บริหารโรงเรียน เข้าใจการทำงานของครูสุขศึกษาและหมวดวิชาพลานามัยมากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ผู้บริหารโรงเรียน สามารถสร้างขวัญและกำลังใจแก่ครูสุขศึกษาได้มากกว่าบุคคลอื่น ๆ ในโรงเรียน ส่วนการ ช่วยเหลือแนะนำครูสุขศึกษาในการแก้ปัญหาต่าง ๆ จะช่วยให้ครูสุขศึกษายอมรับนับถือหัวหน้า หมวดวิชาพลานามัยมากยิ่งขึ้นซึ่งเป็นผลดีต่อการนิเทศงานด้านต่าง ๆ

จากผลการเปรียบเทียบการรับรู้ระหว่างหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยกับครูสุขศึกษาพบว่า ทั้งสองกลุ่มรับรู้การปฏิบัติงานของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย เกี่ยวกับการนิเทศทางด้านการสร้างขวัญและกำลังใจ โดยส่วนรวมและแต่ละงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยรับรู้ว่าตนเองปฏิบัติมากกว่าครูสุขศึกษารับรู้ ทั้งนี้ อาจเนื่องจากงานนิเทศทางด้านการสร้างขวัญและกำลังใจ เป็นงานที่ปฏิบัติให้เห็นอย่างชัดเจนได้ยาก ประกอบกับครูสุขศึกษาอาจต้องการขวัญและกำลังใจและต้องการให้หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยปฏิบัติมากกว่าสภาพปัจจุบัน จึงทำให้ครูสุขศึกษารับรู้การปฏิบัติต่ำกว่า

เมื่อพิจารณาการรับรู้การปฏิบัติงานนิเทศวิชาสุขศึกษาของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยโดยส่วนรวมทั้ง 8 ด้าน พบว่า หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยและครูสุขศึกษารับรู้หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยปฏิบัติงานนิเทศวิชาสุขศึกษาโดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้ อาจเนื่องจาก

1. ผลการวิจัยพบว่าหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยมีงานในหน้าที่และงานด้านอื่น ๆ มาก จึงอาจทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานนิเทศวิชาสุขศึกษาได้อย่างเต็มความสามารถ
2. โรงเรียนและผู้บริหารโรงเรียนอาจมิได้เน้นให้หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยทำหน้าที่ในการนิเทศภายในหมวดวิชามากนัก
3. มีปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานนิเทศ เช่น อาจขาดความร่วมมือจากบุคลากรภายในโรงเรียนและหมวดวิชาตลอดจนหน่วยงานต่าง ๆ ขาดสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น อุปกรณ์และสถานที่ในการปฏิบัติ โรงเรียนมีงบประมาณจำกัด เวลาในการปฏิบัติของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยมีไม่เพียงพอ หรือหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยอาจต้องการความรู้ความชำนาญในการปฏิบัติให้มากขึ้น จึงเป็นเหตุให้หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยปฏิบัติได้เพียงระดับปานกลางเท่านั้น อย่างไรก็ตามผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยอื่น ๆ เช่น การวิจัยของ สัจจา จันทรเจริญ (2526: จ) ที่พบว่า ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชาและครู มีความคิดเห็นว่าหัวหน้าหมวดวิชามีสมรรถภาพในการบริหารงานวิชาการ โดยส่วนรวมอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยการรับรู้พบว่า ทั้งสองกลุ่มรับรู้หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยปฏิบัติงานนิเทศทางด้านการสร้างขวัญและกำลังใจมีค่าเฉลี่ยมากกว่างานด้านอื่น ๆ ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยให้ความสำคัญเกี่ยวกับการสร้างขวัญและ

กำลังใจแก่ครูสุขศึกษามากอัน เป็นผลดีต่อครูสุขศึกษา แต่อย่างไรก็ตามควรให้ความสำคัญกับงานนิเทศด้านอื่น ๆ เช่น การวางแผนการนิเทศหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอน และการวัดและประเมินผลวิชาสุขศึกษาให้มากเท่า ๆ กัน เนื่องจากเป็นงานที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการจัดการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาสุขศึกษาได้มากยิ่งขึ้นเช่นกัน และทั้งสองกลุ่มรับรู้ว่าหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยปฏิบัติงานทางด้านการวางแผนการนิเทศวิชาสุขศึกษามีค่าเฉลี่ยต่ำกว่างานนิเทศด้านอื่น ๆ ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยควรปฏิบัติงานทางด้านการวางแผนการนิเทศให้มากเท่ากับงานด้านอื่น ๆ เพราะการวางแผนเป็นงานในขั้นตอนแรกของการจัดดำเนินงานนิเทศ และการนิเทศการศึกษาที่ดีจะต้องนิเทศตามแผนงานที่วางไว้ (สนานจิต สุคนธ์ทรัพย์ และคณะ 2524: 101)

จากผลการเปรียบเทียบการรับรู้ระหว่างหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยกับครูสุขศึกษาพบว่า ทั้งสองกลุ่มรับรู้การปฏิบัติงานของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยเกี่ยวกับการนิเทศวิชาสุขศึกษาโดยส่วนรวมทั้ง 8 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยรับรู้ว่าคุณเองปฏิบัติมากกว่าครูสุขศึกษารับรู้ และเมื่อพิจารณาแต่ละด้านพบว่า ทั้งสองกลุ่มรับรู้การปฏิบัติงานนิเทศของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 7 ด้าน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัย คือ

1. การปฏิบัติงานนิเทศทางด้านหลักสูตรวิชาสุขศึกษา
2. การปฏิบัติงานนิเทศทางด้านการจัดการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษา
3. การปฏิบัติงานนิเทศทางด้านสื่อการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษา
4. การปฏิบัติงานนิเทศทางด้านการวัดและประเมินผลวิชาสุขศึกษา
5. การปฏิบัติงานนิเทศทางด้านการจัดบริการสุขภาพและสิ่งแวดล้อม

ในโรงเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษา

6. การปฏิบัติงานนิเทศทางด้านการพัฒนาบุคลากร
7. การปฏิบัติงานนิเทศทางด้านการสร้างขวัญและกำลังใจ

โดยหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยรับรู้ว่าคุณเองปฏิบัติมากกว่าครูสุขศึกษารับรู้ ทั้งนี้เนื่องจากครูสุขศึกษามีความต้องการการนิเทศในด้านต่าง ๆ ดังกล่าวมาก ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของอัจฉราลักษณ์ บินทับทิม (2528: บทคัดย่อ) ที่พบว่า ครูสุขศึกษาต้องการการนิเทศทางด้านต่าง ๆ อยู่ในระดับมาก และหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยอาจปฏิบัติไม่เพียงพอกับความต้องการ

ของครูสุขศึกษา เนื่องจากมีปัญหาและอุปสรรคในด้านต่าง ๆ เช่น มีงานในหน้าที่ความรับผิดชอบ และงานด้านอื่น ๆ มาก เวลาในการปฏิบัติไม่เพียงพอ ขาดแคลนงบประมาณ อาจขาดการสนับสนุนจากบุคลากรในโรงเรียนและหน่วยงานภายนอก หรือหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยอาจมีความรู้ความชำนาญในการนิเทศวิชาสุขศึกษาไม่เพียงพอ ประกอบกับหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย อาจปฏิบัติงานนิเทศวิชาสุขศึกษาทางด้านต่าง ๆ ดังกล่าวโดยลำพังผู้เดียวเป็นส่วนใหญ่ ส่วนครูสุขศึกษาอาจมีส่วนร่วมปฏิบัติบ้าง จึงทำให้ครูสุขศึกษารับรู้การปฏิบัติของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยต่ำกว่าหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยรับรู้ตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยอื่น ๆ เช่น ผลการวิจัยของ บุญนำ เลาสถิตย์ (2525: 63) ที่พบว่า ครูมีความคิดเห็นว่าหัวหน้าหมวดวิชาปฏิบัติงานด้านวิชาการน้อยกว่าหัวหน้าหมวดวิชามีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติงานของตนเอง และการที่ทั้งสองกลุ่มรับรู้การปฏิบัติงานทางการวางแผนการนิเทศวิชาสุขศึกษาไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ สมมติฐานของการวิจัยในครั้งนี้ ทั้งนี้ เนื่องจากงานทางการวางแผนนิเทศวิชาสุขศึกษาที่ หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยปฏิบัติอยู่อาจไม่มีรูปแบบที่แน่นอนชัดเจน เพราะผู้ปฏิบัติจะต้องมีความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการนิเทศเป็นอย่างดี จึงทำให้ทั้งสองกลุ่มรับรู้การปฏิบัติของ หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัยผู้วิจัยขอเสนอแนะ เพื่อเป็นประโยชน์แก่หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยและการนิเทศวิชาสุขศึกษาดังต่อไปนี้

1. หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยควรปฏิบัติงานนิเทศวิชาสุขศึกษาทางด้านต่าง ๆ ให้มากขึ้น เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาให้มีประสิทธิภาพและบรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรวิชาสุขศึกษามากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะงานด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1.1 งานทางการวางแผนนิเทศวิชาสุขศึกษา

- ทำการศึกษารวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับงานวิชาการวิชาสุขศึกษา
- รวบรวมข้อมูลจากชุมชน เพื่อใช้ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษา
- จัดทำแผนการนิเทศ เป็นลายลักษณ์อักษรและแจ้งให้ครูทราบ
- จัดทำปฏิทินการปฏิบัติงานนิเทศวิชาสุขศึกษาและแจ้งให้ครูทราบ

1.2 งานนิเทศทางด้านหลักสูตรวิชาสุขศึกษา

- จัดหาเอกสารหลักสูตร คู่มือครู หนังสือประกอบให้ครูสุขศึกษาได้ศึกษาค้นคว้า
- จัดให้มีการประชุม อภิปรายในหมวดวิชา เพื่อปรับปรุงการใช้หลักสูตรวิชาสุขศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น
- จัดให้มีการวิเคราะห์ ประเมินค่า คัด เลือกหนังสือเรียนวิชาสุขศึกษา
- จัดให้มีกิจกรรม เสริมหลักสูตรวิชาสุขศึกษาในโรงเรียน
- แนะนำครูสุขศึกษา เกี่ยวกับ เนื้อหาวิชาสุขศึกษา
- แนะนำ เนื้อหาวิชาสุขศึกษาที่ถูกต้อง ทันสมัยแก่ครูสุขศึกษา

1.3 งานนิเทศทางการจัดการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษา

- ศึกษาวิเคราะห์ วิจัย เกี่ยวกับการเรียนการสอนและนำผลมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษา
- จัดประชุมครูสุขศึกษา เพื่อศึกษาปัญหาและหาแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษา
- จัดให้ครูสุขศึกษาจัดทำแผนการสอนประจำวัน
- แนะนำ เทคนิค วิธีสอน และการจัดการเรียนการสอนใหม่ ๆ แก่ครูสุขศึกษา
- สาธิต เทคนิค วิธีสอน และการจัดการเรียนการสอนใหม่ ๆ แก่ครูสุขศึกษา
- แนะนำและส่งเสริมให้ครูสุขศึกษาสังเกตการสอนที่ดีจากเพื่อนครู
- มีการสังเกตการสอน เป็นระยะ ๆ ตามความต้องการของครูสุขศึกษา
- ส่งเสริมให้ครูสุขศึกษาจัดกิจกรรม เสริมหลักสูตรวิชาสุขศึกษา
- จัดให้มีการเชิญวิทยากรในชุมชนมาใช้ในการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษา
- ขอความร่วมมือจากผู้บริหารและชุมชนในการส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษา
- แนะนำครูสุขศึกษาจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับการจัดบริการสุขภาพและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

1.4 งานนิเทศทางด้านสื่อการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษา

- จัดให้มีศูนย์รวมสื่อและอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษา
- จัดให้มีบริการอำนวยความสะดวกในการยืมสื่อและอุปกรณ์วิชาสุขศึกษา
- แนะนำวิธีการใช้สื่อและอุปกรณ์ประกอบการสอนแก่ครูสุขศึกษา
- ส่งเสริมให้ครูจัดทำสื่อและอุปกรณ์ประกอบการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษาโดยใช้วัสดุหาง่าย
- จัดให้มีการซ่อมแซมสื่อและอุปกรณ์ให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์อยู่เสมอ
- แนะนำให้ครูสุขศึกษาใช้สถานบริการทางการแพทย์ในชุมชน การจัดบริการสุขภาพและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนเป็นสื่อประกอบการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษา

1.5 งานนิเทศทางการวัดและประเมินผลวิชาสุขศึกษา

- จัดให้มีการวิเคราะห์แบบทดสอบเพื่อหาความเชื่อมั่นหรือความเที่ยง ความตรง ความยากง่าย ของแบบทดสอบ
- แนะนำวิธีการวัดและประเมินผลใหม่ ๆ แก่ครูสุขศึกษา
- จัดให้มีการรายงานผลการเรียนวิชาสุขศึกษาของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบ
- จัดให้มีคลังข้อสอบเพื่อเก็บข้อสอบวิชาสุขศึกษาที่ดีไว้ใช้

1.6 งานนิเทศทางการจัดบริการสุขภาพและสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน เพื่อส่งเสริมการเรียนการสอนวิชาสุขศึกษา

- แนะนำและให้คำปรึกษาแก่คณะกรรมการสุขภาพหรือผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการจัดบริการสุขภาพ และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน

1.7 งานนิเทศทางการพัฒนาบุคลากร

- จัดให้มีการประชุมทางวิชาการ เพื่อส่งเสริมประสบการณ์แก่ครูสุขศึกษา
- ส่งเสริมให้ครูสุขศึกษาเป็นสมาชิกของสมาคมทางวิชาการ

- จัดให้มีการประชุม แลก เปลี่ยนความคิด เห็นระหว่างครูสุข ศึกษา
- ประสานงานกับหน่วยงานอื่น เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถของครูสุข ศึกษาให้ทันสมัย
- แนะนำแหล่งวิชาการและวิทยาการใหม่ ๆ แก่ครูสุข ศึกษา
- ประมุขนิเทศ ชี้แจง แนะนำ ระเบียบข้อบังคับในการปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ แก่ครูสุข ศึกษา
- ส่งเสริมให้ครูสุข ศึกษา นำวิทยาการและเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการเรียนการสอน
- จัดให้ครูสุข ศึกษา มีการประเมินการทำงานของตนเองเสมอ

1.8 งานนิเทศทางการสร้างขวัญและกำลังใจ

- จัดสภาพและสิ่งแวดล้อมในการทำงานของครูสุข ศึกษาให้มีความสะดวกสบาย
- สร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูสุข ศึกษา กับผู้บริหาร โรงเรียน
- ช่วยเหลือ แนะนำ ครูสุข ศึกษา ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ

โดยจัดดำเนินการนิเทศวิชาสุข ศึกษาในรูปของคณะกรรมการ อาจประกอบด้วยผู้บริหาร โรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย ครูสุข ศึกษาและบุคลากรอื่น ๆ ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ตลอดจนมีการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานนิเทศอย่างสม่ำเสมอด้วย

2. ควรมีการเพิ่มพูนความรู้ ความชำนาญ ในการปฏิบัติงานนิเทศวิชาสุข ศึกษาให้แก่หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย โดยจัดการอบรม ประชุม สัมมนา ให้ศึกษาต่อ

3. ผู้บริหาร โรงเรียนควรกระตุ้นให้หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยมีการนิเทศงานในหมวดวิชา โดยอำนวยความสะดวก สนับสนุนและให้กำลังใจแก่หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยและครูสุข ศึกษา ตลอดจนส่งเสริมให้ครูสุข ศึกษาและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยได้รับการเพิ่มพูนและพัฒนาความสามารถในการนิเทศวิชาสุข ศึกษาอยู่เสมอ

4. ศึกษาวิเคราะห์ควรจัดหาเอกสาร คู่มือ และจัดอบรม เกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศ วิชาสุขศึกษาให้แก่หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย ตลอดจนให้คำแนะนำและติดตามผลการปฏิบัติงาน นิเทศวิชาสุขศึกษาของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยอย่างใกล้ชิดทั่วถึง และสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาในเรื่องเดียวกันในโรงเรียนมัธยมศึกษาขนาดกลางและขนาดเล็ก เพื่อเปรียบเทียบผลการวิจัยเรื่องนี้และเป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานนิเทศวิชาสุขศึกษาของ หัวหน้าหมวดวิชาพลานามัย

2. ควรมีการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานนิเทศวิชาสุขศึกษาของหัวหน้า หมวดวิชาพลานามัย เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่อไป

3. ควรมีการศึกษากิจกรรมนิเทศวิชาสุขศึกษาของหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยที่ครู สุขศึกษาและหัวหน้าหมวดวิชาพลานามัยต้องการหรือเห็นว่าเหมาะสม เพื่อช่วยให้การนิเทศวิชา สุขศึกษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

4. ควรศึกษาในเรื่องเดียวกันโดยใช้เครื่องมือชนิดอื่น ๆ ประกอบ เช่น การสัมภาษณ์ หรือการศึกษาเฉพาะกรณี (Case Study) เพื่อให้ผลการวิจัยสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

